

POSTHUMUS DE WINTER

adviseurs voor ondernemers

Rapport inzake de
Jaarrekening 2017

Stichting Historisch Museum Leidschendam-Voorburg
Herenstraat 101
2271 CC Voorburg

Zwartelaan 22
2271 BR Voorburg
Telefoon (070) 386 73 63

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
VERSLAG	
1 Samenstellingsverklaring	2
2 Resultaat	4
1 BESTUURSVERSLAG	5
JAARREKENING	
1 Balans per 31 december 2017	29
2 Baten en lasten over 2017	30
3 Kasstroomoverzicht 2017	31
4 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	32
5 Toelichting op de balans per 31 december 2017	34
6 Toelichting op de Baten en lasten over 2017	38
OVERIGE GEGEVENS	
1 Statutaire regeling vermogenstoestand	42
2 Bestemming van de winst 2017	42
3 Beoordelingsverklaring	42
BIJLAGEN	
1 Begroting 2017	44
2 Beoordelingsverklaring van de onafhankelijke accountant	46

POSTHUMUS DE WINTER

adviseurs voor ondernemers

VERSLAG

Aan het bestuur van
Stichting Historisch Museum Leidschendam-Voorburg
Herenstraat 101
2271 CC Voorburg

<i>Kenmerk</i>	<i>Behandeld door</i>	<i>Datum</i>
73060	MdJ	13 maart 2018

Geacht Bestuur,

Hierbij brengen wij verslag uit over boekjaar 2017 met betrekking tot uw stichting.

1 SAMENSTELLINGSVERKLARING

Opdracht

Ingevolge uw opdracht hebben wij de jaarrekening 2017 van uw stichting, waarin begrepen de balans met tellingen van € 106.751 en de winst-en-verliesrekening sluitende met een resultaat van € 213, samengesteld.

De opdracht tot beoordeling van de jaarrekening is verstrekt aan My Accountant.
Voor de beoordelingsverklaring verwijzen wij u naar Bijlage 2 van dit rapport.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Kenmerkend voor een samenstellingsopdracht is, dat wij ons baseren op de door het bestuur van de vennootschap verstrekte gegevens. De verantwoordelijkheid voor de juistheid en de volledigheid van die gegevens en voor de daarop gebaseerde jaarrekening berust bij het bestuur van de stichting.

Verantwoordelijkheid van de samensteller

Het is onze verantwoordelijkheid om uw opdracht uit te voeren in overeenstemming met Nederlands recht.

Onze werkzaamheden bestonden hoofdzakelijk uit het verzamelen, het verwerken, het rubriceren en het samenvatten van financiële gegevens. Verder hebben wij de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen beoordeeld op basis van de door het bestuur van de stichting verstrekte gegevens. De aard van deze werkzaamheden als belastingadviseur brengt met zich dat wij geen zekerheid omtrent de getrouwheid van de jaarrekening kunnen verstrekken.

Bevestiging

Op basis van de ons verstrekte gegevens hebben wij de jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen voor kleine organisaties-zonder-winststreven zoals opgenomen onder C1 in de de richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor kleine rechtspersonen.

1.1 Gegevens van de rechtspersoon

De activiteiten van Stichting Historisch Museum Leidschendam-Voorburg bestaan voornamelijk uit het beheren van een museum.

Het boekjaar 2017 is afgesloten met een negatief resultaat. De baten zijn gestegen met ruim € 16.000,--. De personeelskosten zijn gestegen met ruim € 11.000,-- en de overige bedrijfskosten met ruim € 8.000,--. Een en ander heeft geresulteerd in een negatief resultaat van € 213,--.

Voor 2018 wordt een kostendekkend resultaat verwacht.

2 RESULTAAT

2.1 Vergelijkend overzicht

Het resultaat over 2017 bedraagt € 213 tegenover € 2.602 over 2016. De resultaten over beide jaren kunnen als volgt worden samengevat:

	2017		2016	
	€	%	€	%
Baten	262.474	100,0	246.188	100,0
Brutomarge	262.474	100,0	246.188	100,0
Kosten				
Personeelskosten	116.146	44,3	105.603	42,9
Huisvestingskosten	58.256	22,2	59.122	24,0
Kantoorkosten	27.295	10,4	26.678	10,8
Museale kosten	60.111	22,8	51.625	21,0
	261.808	99,7	243.028	98,7
Bedrijfsresultaat	666	0,3	3.160	1,3
Financiële baten en lasten	-453	-0,2	-558	-0,2
Resultaat	213	0,1	2.602	1,1
Belastingen	-	-	-	-
Resultaat	213	0,1	2.602	1,1

Wij vertrouwen erop hiermee aan uw opdracht te hebben voldaan en zijn graag bereid nadere toelichting te verstrekken.

Voorburg, 13 maart 2018

Hoogachtend,
Posthumus en De Winter

Museum Swaensteyn Jaarverslag over 2017

Museum Swaensteyn Kunst & Cultuur aan de Vliet

Inhoudsopgave

- 1. Woord vooraf**
- 2. Collectie**
- 3. Tijdelijke tentoonstellingen**
- 4. Publiek, activiteiten & educatie**
- 5. Erfgoedpodium**
- 6. Romeinen aan de Vliet**
- 7. Het Nieuwe Swaensteyn**
- 8. Communicatie & PR**
- 9. Mensen & organisatie**

1

Woord vooraf

Het jaar 2017 stond voor bestuur en directie opnieuw voor een belangrijk deel in het teken van de mogelijke verhuizing van het museum naar het complex Huize Swaensteyn. Als onderdeel van het door de gemeente in gang gezette project 'gebouwschuif Herenstraat Voorburg' was het ook dit jaar een onderwerp van gesprek met én in de gemeenteraad en college. Eind oktober vond hierover een informeel overleg plaats met een afvaardiging van de gemeenteraad. Tot een besluit is het in het verslagjaar helaas nog niet gekomen.

Bestuur en directie hebben in 2017 de planvorming met betrekking tot een mogelijke verhuizing afgerond. De plannen hebben hun beslag gekregen in twee museale visies: de brochure 'Museum Swaensteyn naar Huize Swaensteyn. Geef het museum vleugels' en de 'Gids voor een museaal beleid in Leidschendam-Voorburg'. Het eerste document is vooral een inhoudelijk stuk, het tweede document is vooral een beleidsstuk.

Een mogelijke verhuizing van Museum Swaensteyn naar Huize Swaensteyn betekent meer dan alleen een verhuizing naar een groter, aantrekkelijker en geschikter pand. Het is meer dan een wisseling van bakstenen. Museum Swaensteyn krijgt ook een nieuw concept en een duidelijker, aangescherpte positionering. Dat reeds in 2016 gekozen concept vormde de basis voor de in 2017 verschenen visies.

In het verslagjaar lieten de bezoekcijfers een zeer positieve ontwikkeling zien. Museum Swaensteyn ontving opnieuw meer bezoekers dan in de jaren ervoor. We mogen inmiddels spreken van een gestaag stijgende lijn. In 2014 rok het museum 3.750 bezoekers, in 2015 waren dat er 4.800, in 2016 steeg dat verder naar 7.100 en in het verslagjaar ontving het museum 8.600 bezoekers. Die stijging is mede gerealiseerd door het aanbieden van een doorgaande reeks tijdelijke tentoonstellingen. Dit continue aanbod van tentoonstellingen was mogelijk door de aanstelling van Femke Overdijk als conservator. Karlien Ritter, die met ingang van januari haar functie van Office manager verruilde voor die van Hoofd museale zaken, nam met verve de marketing en communicatie van de tentoonstellingen, arrangementen, evenementen en andere activiteiten onder haar hoede. Museum Swaensteyn was daardoor in 2016 vaak aanwezig in de lokale en regionale media.

Om die opgaande lijn vast te houden zal Museum Swaensteyn in 2018 opnieuw een continu programma van tijdelijke tentoonstellingen aanbieden én arrangementen in samenwerking met Huygens' Hofwijck en andere cultuur- en erfgoedpartners.

De samenwerking met Huygens' Hofwijck is in december geformaliseerd door middel van een samenwerkingsovereenkomst. De besturen van de Vereniging Hofwijck en de Stichting Museum Swaensteyn hebben daarin vastgelegd op welke manier die samenwerking vorm zal krijgen. Als heel zichtbare uiting van die samenwerking zullen beide musea in 2018 twee tentoonstellingen samen organiseren.

Wang Choy, voorzitter bestuur Stichting Museum Swaensteyn
Peter van der Ploeg, directeur Museum Swaensteyn

2

Collectie

Vernieuwing museale presentatie

Een nieuwe presentatie van de collectie beelden

In het verslagjaar werd de opstelling van de omvangrijke collectie sculpturen vernieuwd. Deze zijn voortaan vrijwel altijd te zien, verspreid door het museum, waardoor ze een sterker stempel op de signatuur van het museum zullen drukken. Het atelier van Marian Gobius werd op de bovenverdieping in ere hersteld, en is inmiddels uitgegroeid tot een publiekslieveling. Voor de gang op de bovenverdieping en de ruimte naast de entree werden nieuwe vitrines gebouwd om beelden in te tonen (zie verder onder Tijdelijke tentoonstellingen).

Romeinen

Vorig jaar moesten wij melden dat de in het jaarverslag over 2014 aangekondigde voornemen om de presentatie in de Romeinenkamer te vernieuwen opnieuw was uitgesteld in verband met de mogelijke verhuizing van het museum naar Huize Swaensteyn. Dit gold eveneens voor de samenstelling van het masterplan Romeinen aan de Vliet. In 2017 is met beide projecten wel een begin gemaakt, dat in het voorjaar van 2018 zal leiden tot realisatie.

Beheer en behoud

De collectie van Museum Swaensteyn is in 2016 verder onderzocht, geïnventariseerd en geregistreerd. Ook is er onderzoek gedaan naar de collectie in het kader van verschillende tentoonstellingen. Museum Swaensteyn ontvangt jaarlijks veel verzoeken van het publiek om informatie over objecten of de geschiedenis van Leidschendam-Voorburg. De collectievrijwilligers zetten zich in om op deze vragen een antwoord te geven.

Aanwinsten

In het verslagjaar konden weer een aantal mooie objecten aan de collectie van het museum worden toegevoegd.

Kerkbeeld Albert Termote

Museum Swaensteyn heeft wederom een belangrijk beeld van de Voorburgse beeldhouwer Albert Termote veiliggesteld. Door de aanstaande sloop van de Goede Herderkerk in Voorburg werd voor het beeld St. Joseph een nieuwe bestemming gezocht. Het zittende Jozefbeeld werd door Termote in 1956 gemaakt en het is gaaf bewaard gebleven. De zichtbare beitelsporen laten goed zien hoe de kunstenaar te werk ging. Het beeld is samen

met de drie kerkbeelden van Termote, die in 2015 naar het museum kwamen vanuit de Heilige Sacramentskerk, te zien in de vernieuwde tentoonstellingszaal.

Drie sculpturen van Johanna Bleuland van Oordt

In het verslagjaar werd de verzameling beeldhouwkunst uitgebreid met drie prachtige kleine sculpturen van de hand van Johanna Bleuland van Oordt. De drie kleine sculpturen, twee meisjeskopjes en een vrouw die met haar kinderen op de vlucht is voor het oorlogsgeweld, zijn een schenking van onze plaatsgenoten Annelies en Ekke Rietema-Bleuland van Oordt. De overdracht vond plaats tijdens de feestelijke onthulling van de nieuwe permanente beeldenpresentatie, Voorburg Sculptuur.

Johanna Bleuland van Oordt (1865-1948) was een veelzijdig kunstenares. Haar oeuvre omvat schilderijen, tekeningen en sculpturen. Zij ontving haar opleiding aan de Haagse Academie van Beeldende Kunsten, de eerste jaren als leerlinge van de zogenoemde 'damesklas'. Zij was een zus van Adri Bleuland van Oordt, die vooral bekend is als schilder en aquarellist. Beide dames woonden en werkten in Voorburg.

De twee geschonken meisjeskopjes zijn portretten van nichtjes van Johanna. De vluchtende vrouw ontstond tegen het einde van de Eerste Wereldoorlog, toen veel Belgen naar Nederland vluchtten voor het oorlogsgeweld en de honger. Johanna moet diep onder de indruk zijn geweest van de berichtgeving daarover. De uitdrukking van de vrouw, met een dood kind op de arm en een tweede aan haar zijde, is er een van ontbering en uitputting. Ook de inscriptie die in de sokkel van het beeldje is gekrast spreekt van haar mededogen. In 2018 zal in Museum Swaensteyn een tentoonstelling te zien zijn van het werk van Adri én Johanna Bleuland van Oordt. Die dubbelpresentatie, met veel onbekend werk uit particuliere verzamelingen, zal een opmerkelijk stukje kunstleven in het Voorburg rondom 1900 tot leven brengen. Voor deze tentoonstelling werkt het museum nauw samen met Annelies en Ekke Rietema.

Foto Pan Sok & pentekening Eric Schneider

Na afloop van de tentoonstelling '3x Zicht op Zien' schonk Pan Sok een van zijn theaterfoto's, een portret van, aan het museum. Van Eric Schneider ontving het museum op hetzelfde moment een pentekening van een landschap in Frankrijk.

Langdurige bruiklenen

Vleugel prinses Marianne

Vanaf de zomer van 2016 toonde het museum een negentiende-eeuwse vleugel als bruikleen uit de collectie van Titus Leeuw te Delft. Dit instrument is omstreeks 1850 gebouwd door de firma Johann Karl Traugott Berndt, hofleverancier van de koning van Pruisen. Boven het klavier is in messing letters de volgende inscriptie te lezen: "Traugott Berndt Breslau / Hof-Instrumentenmacher Sr Majestät des Königs / Ihrer Kgl. Hoheit d. Prinzess Marianne d. Niederlande." Prinses Marianne had in haar verblijven een identieke vleugel staan, waarmee dit instrument een waardevolle toevoeging is aan de Mariannecollectie van het museum. In het najaar initieerden Jane en Wang Choy een crowdfunding om de aanschaf van de vleugel mogelijk te maken. In januari 2018 zou dit leiden tot de aanschaf van de vleugel.

Bruikleenverkeer

Voor verschillende tentoonstellingen werden objecten in bruikleen verkregen, in alle gevallen van particulieren (zie verder onder Tijdelijke tentoonstellingen). Ook gaf Museum Swaensteyn zelf een aantal objecten in tijdelijke bruikleen, onder andere aan Museum Rijswijk.

3

Tijdelijke tentoonstellingen

In 2016 waren er negen tijdelijke tentoonstellingen te zien in Museum Swaensteyn.

Tussen kerktoren en woontoren. De Zoetermeerse Meerpolder

Van 18 februari t/m 9 april was de Termotezaal gewijd aan wat wellicht het meest onbekende stukje van onze gemeente is: de Zoetermeerse Meerpolder. Deze is gelegen aan de uiterste rand van Leidschendam-Voorburg, nog achter de dorpskern van Stompwijk. Ofschoon de naam doet vermoeden dat het hier gaat om grondgebied van Zoetermeer, is dat niet het geval. De gemeentegrens loopt dwars door de polder. Over de bijzondere geschiedenis van deze polder, de oudste droogmaking van Zuid-Holland, presenteerde Museum Swaensteyn een verrassende tentoonstelling.

Als je in de Meerpolder staat, ziet de horizon er aan beide zijden volstrekt verschillend uit. Aan de kant van Stompwijk is een min of meer traditioneel dorpsgezicht te zien, met een spitse kerktoren als blikvanger. Het gezicht op Zoetermeer biedt een totaal andere aanblik. Daar torenen hoge gebouwen en een skihelling boven het groen uit, terwijl de bebouwing van deze groeikern tot aan de ringdijk van de polder doorloopt. Dan realiseer je je hoe bijzonder het is dat de Meerpolder in de vier eeuwen van haar bestaan vrijwel ongeschonden bewaard is gebleven. Het is een uniek groen gebied.

In 2016 bestond de Meerpolder 400 jaar. In Zoetermeer en Leidschendam-Voorburg herdachten bewoners, ondernemers, organisaties en de gemeenten deze mijlpaal met een aantal feestelijke activiteiten. Op de dijk rondom de polder werden informatiepanelen geplaatst, er kwamen wandel- en fietsroutes, er werd een fotowedstrijd georganiseerd, een film gemaakt én er werd een boek over de geschiedenis van de polder geschreven. In Museum Swaensteyn was dat allemaal te zien. Als extra attractie werd de film over de Meerpolder, haar geschiedenis en bewoners, continu vertoond. Onder het genot van een kopje koffie of thee konden bezoekers daar in de Tuinzaal in alle rust naar kijken.

Beeltenissen Bevroren in Brons

Van 11 maart t/m 15 april toonde het museum een selectie bronzen sculpturen uit het oeuvre van de Voorburgse kunstenares Josephine Kortman.

Kortman volgde haar opleiding aan de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten in Den Haag. Ze kreeg schilder- en beeldhouwlessen van de eveneens Voorburgse kunstenaars Frans Kokshoorn en Josine Croin, kende Albert Termote en werkte samen met Marian Gobius. De beelden van Kortman kenmerken zich door realisme en beweging. In haar sculpturen vangt ze een bepaald moment en houdt dat vast. Kortman zoekt haar inspiratie in dagelijkse zaken en opmerkelijke gebeurtenissen. Haar portretten tonen niet alleen een goede gelijkenis met de geportretteerde, maar geven ook een blik op het innerlijk, de persoon zelf.

Eén van haar belangrijkste opdrachten kreeg ze van het bisdom Rotterdam, voor het maken van een portretbuste van de karmeliet Titus Brandsma (1881-1942). Brandsma verzette zich tegen het plaatsen van NSB advertenties in Rooms-Katholieke dagbladen. Hij werd opgepakt en naar concentratiekamp Dachau gebracht, waar hij op 26 juli 1942 stierf. Na zijn zaligverklaring in 1985 kreeg Kortman de opdracht om de portretbuste te vervaardigen. Het

beeld kreeg een vaste plaats in de kerk van het Bedevaartsoord HH. Martelaren van Gorcum in Brielle. De treffende gelijkenis zorgde voor veel belangstelling. Het beeld werd meerdere malen gegoten en is niet alleen in Brielle te zien, maar ook in o.a. de Friezenkerk in Rome. De tentoonstelling werd onder grote publieke belangstelling geopend door Gregor Rensen, voormalig wethouder van Leidschendam-Voorburg en thans burgemeester van Brielle. Rensen ging in zijn openingspeech in op het werk van Brandsma, de plek die hij heeft in de Martelarenkerk in Brielle en op de band die Josephine Kortman heeft met de priester.

Voorburg met Verve

Van 12 april t/m 4 juni toonde beeldend kunstenaar Rik van Iperen zeventien forse Voorburgse stadsgezichten. Het Voorburg in zijn schilderijen is een Voorburg van verstillingsver van de waan van de dag. Een plek waar de natuur door de seizoenen heen een bepalende rol speelt en waar de tijd stil staat. Zonder auto's, reclame en verkeersborden. Zo toont Van Iperen het voor hem ultieme Voorburg, waarbij verbeelding en realiteit soms op bijzondere momenten kunnen samenvallen.

Rik van Iperen groeide op in Voorburg en volgde zijn opleiding aan de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten in Den Haag. Bijna een leven lang is hij als beeldend kunstenaar actief met olieverf als discipline. Zijn stadsgezichten kenmerken zich door rust en ruimte, waarbij hij zoekt naar een dynamisch evenwicht. Van Iperen ontwikkelde in de loop van de jaren een eigen, arbeidsintensieve techniek, waarbij de eerste laag pasteus wordt opgebracht. De daarop volgende lagen geven zijn werk een vibrerend en gelaagd karakter. Belangrijke inspiratiebronnen in zijn werk zijn de natuur en de muziek. Een onderdeel van de tentoonstelling was het door Van Iperen gemaakte klankbeeld, waarbij Wouter van der Bijl de beeldbewerking en de digitale afwerking verzorgde. Deze audiovisuele presentatie, waarbij 'The Way Love Used to Be' van The Kinks te horen was, versterkt het beeld van een verstillend en tijdloos Voorburg. Als geboren en getogen Voorburger is van Iperen zich altijd verbonden blijven voelen met de vele fraaie plekken in de stad, waar stilte en historie nog voelbaar zijn.

Tekeningen en schilderijen van Marie Willeboordse

Van 3 mei t/m 3 juni 2017 organiseerde het museum een kleine presentatie met tekeningen en schilderijen van de Voorburgse kunstenares Marie Willeboordse. In de presentatie werd niet alleen werk uit eigen collectie getoond, maar ook een selectie uit de nalatenschap van de in november 2016 overleden Haagse couturier Jean Louzac. Marie Willeboordse volgde haar opleiding aan de Academie voor Beeldende Kunsten in Rotterdam, waar ze later zelf ook lange tijd als docent werkzaam was. Ze blonk vooral uit in het vervaardigen van portretten en figuren in pastel en olieverf. In 1947 ontmoette ze de 24 jaar jongere ontwerper Jean Louzac, geboren Hans van der Meulen, waar ze uiteindelijk mee trouwde. Deze tekeningen van Willeboordse uit de nalatenschap van Louzac werden voor het eerst getoond. Het museum mocht twee werken uit de nalatenschap uitkiezen (zie verder onder Aanwinsten).

Architectuurfotografie van Henk Knoester

Van 10 mei t/m 3 juni exposeerde de Voorburgse fotograaf Henk Knoester een aantal van zijn architectuurfoto's. Zij kregen een plek op de kunstmuur. In de foto's van Henk Knoester komt een voorliefde voor moderne architectuur naar voren. Deze belangstelling ontstond tijdens zijn opleiding tot civiel ingenieur. Jarenlang was Knoester werkzaam bij ProRail en Rijkswaterstaat in de aanleg van infrastructuur. In zijn werk toont hij in het bijzonder bruggen en viaducten waarbij symmetrie zeer belangrijk is. Knoester volgde de opleiding Toegepaste Fotografie en Beeldcommunicatie (TFB) aan de Fotovakschool in Rotterdam. Hij volgde onder andere lessen bij fotografe Susanne Middelberg in portretteren en in het gebruik van licht. Als freelance fotograaf werkt Knoester op het gebied van techniek, architectuur, reportages en portretten.

Een Haags duo

Van 11 juni t/m 1 oktober 2017 was de tentoonstelling 'Een Haags duo' te zien in Museum Swaensteyn. Voor deze tentoonstelling stond verzamelaar Fred Klomp een selectie uit zijn omvangrijke collectie aquarellen van de Haagse schilders Piet van Boxel (1912-2001) en Rudolf de Bruyn Ouboter (1894-1983) af.

Na het succes van de in 2016 georganiseerde tentoonstelling met aquarellen van Herman Bogman was het nu de beurt aan twee van zijn tijdgenoten. Piet van Boxel en Rudolf de Bruyn Ouboter waren net als Bogman lid van Pulchri Studio en de Haagse Aquarellisten en stonden bekend om hun treffende stillevens, portretten en atelierstukken. Van Boxel en De Bruyn Ouboter woonden lange tijd naast elkaar op de Pauwenlaan in Den Haag en kenden elkaar goed. Van Boxel kreeg les aan de Academie van Beeldende Kunsten in Rotterdam van J.G. Heijberg, een oud leerling van George Hendrik Breitner, en werkte in zijn vroege jaren voornamelijk met olieverf. De Bruyn Ouboter werkte nog in de traditie van de Haagse School en gebruikte voornamelijk ingetogen kleuren met hier en daar een feller accent. Hij inspireerde Van Boxel om te gaan werken in het medium aquarel.

De tentoonstelling werd door Fred Klomp smaakvol ingericht, waarbij hij ook authentieke attributen uit de ateliers van beide kunstenaars gebruikte. Op een groot aantal middagen was Klomp zelf als gastheer aanwezig.

Voorburg Sculptuur

Van 9 september t/m 3 december stond de beeldencollectie van het museum centraal tijdens de presentatie 'Voorburg Sculptuur'. Aan de hand van een speciale plattegrond en een audiotour konden bezoekers een wandeling maken langs de mooiste beelden uit de collectie, die in een volledig vernieuwde presentatie stonden opgesteld.

In Voorburg vestigden zich aan het begin van de twintigste eeuw veel beeldhouwers.

Museum Swaensteyn bezit een grote hoeveelheid sculpturen van deze Voorburgse kunstenaars, waaronder Albert Termote (1887-1978), Marian Gobius (1910-1994) en Aart van den IJssel (1922-1983).

Albert Termote woonde en werkte vanaf 1922 in Voorburg en kreeg tijdens zijn leven tal van opdrachten. Hij verwierf landelijke bekendheid met zijn imposante ruitstandbeelden, zoals dat van de Romeinse veldheer Corbulo in Voorburg en Karel de Grote in Nijmegen.

Daarnaast vervaardigde hij herdenkingsmonumenten, kerkbeelden, portretbustes, penningen en klein werk in brons. Veel van zijn werk is nog altijd te zien in de openbare ruimte.

Marian Gobius werkte net als Termote overwegend in een klassieke, figuratieve stijl. Belangrijk zijn haar oorlogsmonumenten, waaronder het Verzetsmonument in Maarssen en de Stijkelgroep in Den Haag. Museum Swaensteyn verwierf een groot aantal werken, waaronder vele voorstudies in terracotta. Speciaal voor de tentoonstelling werd het atelier van Marian Gobius in het museum nagebouwd.

Voorburg was niet alleen een belangrijke plaats voor de meer klassiek geschoolde beeldhouwers. In de jaren '50 van de twintigste eeuw ontstond de groepering De Nieuwe Ploeg, waar o.a. Aert van den IJssel deel van uitmaakte. Oprichters Frits Brecht en Wim Beeren, wilden vooral jonge kunstenaars een kans geven hun werk aan het publiek te tonen. Zij organiseerden tussen 1951 en 1956 diverse vooruitstrevende tentoonstellingen met baanbrekend werk. Voor het eerst werden er op grote schaal sculpturen in de openlucht tentoongesteld. Dat zou het begin zijn van een traditie die vandaag de dag nog zichtbaar is: in Voorburg en ook Leidschendam heeft een omvangrijke collectie beelden een plek gekregen in de openbare ruimte.

Met het project 'Voorburg Sculptuur' beoogt Museum Swaensteyn haar mooie collectie beelden vaker en meer zichtbaar te tonen. Daarnaast wordt samen met Huygens' Hofwijck gewerkt aan de voorbereidingen van een tentoonstelling van hedendaagse sculpturen, die in de zomer van 2018 te zien zal zijn.

3x Zicht op Zien

Van 7 oktober t/m 3 december was de gehele benedenverdieping van het museum gewijd aan de tentoonstelling '3x Zicht op Zien'. Dit drieluik toonde een selectie van de zwart-wit foto's van theaterfotograaf Pan Sok, de gedetailleerde pentekeningen van acteur Eric Schneider en de expressieve schilderijen van beeldend kunstenaar Stephanie Knage. Knage begon als grafisch ontwerper, hetgeen is terug te vinden in haar grafiek, en wijdde zich pas later in haar leven aan het schilderen.

Eric Schneider is o.a. bekend van zijn onvergetelijke rollen bij diverse gezelschappen en vrije producties, waaronder Toneelgroep De Appel in Den Haag en het Publiektheater. Naast acteren heeft Schneider altijd een passie gehad voor tekenen. In zijn pentekeningen, die vaak 'en plein air' worden vervaardigd, geeft hij met veel detail de natuurlijke omgeving weer. Deze tekeningen vormen een krachtig contrast met de geschilderde Metamorfozen van Stephanie Knage. Zij vangt in haar werk een ogenblik van beweging, een momentopname uit de verhalen van Ovidius.

Deze expressie komt ook terug in de vele foto's die Pan Sok door de jaren heen maakte van Toneelgroep De Appel. Zijn werk kan wellicht het best omschreven worden met de woorden ruimte, emotie en beweging. Oftewel: gestolde energie. Uit zijn veelomvattende oeuvre heeft hij alleen gekozen voor Toneelgroep de Appel, aangezien dit gezelschap door stopzetting van subsidie ophield te bestaan. Met zijn foto's toonde Pan Sok een 'hap uit de Appel'. De selectie foto's gaf een kijkje in een baanbrekende en destijds vernieuwende wereld van toneel waar alles kon en alles mocht.

Het kerstverhaal uitgestald

Van 9 december t/m zondag 14 januari 2018 presenteerde het museum de tentoonstelling 'Het kerstverhaal uitgestald'. Dit was een samenwerking met Huygens' Hofwijck. In Museum Swaensteyn zag de bezoeker een grote hoeveelheid kerststallen van over de gehele wereld,

grotendeels afkomstig uit privé collecties. Belangrijke bruiklenen kwamen uit de collectie van het stadsklooster aan het Westeinde in Den Haag. Huygens' Hofwijck, dat geheel in kerstsfeer was, toonde kerststallen en vertelde het verhaal van de Ster van Bethlehem. Preciezer: Hoe zou een wetenschapper als Christiaan Huygens hebben aangekeken tegen het verhaal van de drie koningen die het wonderlijke licht zien en dat volgen?

De oudste geschilderde voorstellingen van het kerstverhaal en de geboorte van Jezus dateren uit de derde en de vierde eeuw. Het kerstverhaal ontwikkelde zich door de eeuwen heen, steeds meer figuren werden eraan toegevoegd. De oorspronkelijke groep van Maria, Jozef en kind werden aangevuld door de os en de ezel, het bezoek van de herders en de verering door de drie koningen. In de zestiende eeuw nam het opstellen van kerstgroepen in kerken een ware vlucht. Men zag het als een nieuwe en bijzondere manier om het kerstverhaal onder grote groepen mensen te verspreiden. Vanaf de negentiende eeuw kwam de kerstkribbe ook in particuliere huizen terecht. De tentoonstelling in het museum toonde een groot aantal kerststallen uit verschillende werelddelen, die allen op hun eigen manier hetzelfde verhaal vertellen: het kerstverhaal.

Veel ondernemers in het Huygenskwartier deden met ons mee en plaatsten ook een kerststal in hun etalage. Het historische hart van Voorburg werd zo omgetoverd tot een waar kerstdorp.

De tentoonstelling ging gepaard met een reeks activiteiten voor jong en oud.

4

Publiek, activiteiten & educatie

Museumbezoek

Museum Swaensteyn ontving in 2017 het aantal van 8.600 bezoekers. Dit betreft individueel museumbezoek, deelnemers aan rondleidingen, lezingen en activiteiten.

Het museum streeft naar verhoging van de bezoekersaantallen en heeft dat als hoofddoel meegenomen in de toekomstvisie. Daartoe wordt intensiever samengewerkt met Huygens' Hofwijck en andere cultuurpartners maar ook met de Ondernemersvereniging Huygenskwartier en het MKB Leidschendam-Voorburg. Ook de opening van het lokale VVV-punt in Museum Swaensteyn deed de aanloop toenemen, al worden bezoekers aan de VVV vanzelfsprekend niet als museumbezoekers gerekend. .

Voor de individuele bezoeker was Museum Swaensteyn geopend op woensdag, donderdag, vrijdag, zaterdag en zondag van 13.00 tot 17.00 uur. Het museum streeft ernaar de openingstijden in de toekomst te verruimen. Groepen konden op aanvraag ook op andere tijden terecht.

Educatie

Cultuurmenu

In 2015 verzorgde het museum in het kader van het Cultuurmenu lessen voor basisschoolleerlingen uit groep 6 (Romeinenles) en groep 4 (Kunstles). De Kunstles wordt verzorgd door Museum Swaensteyn in samenwerking met de Kunsttulleen Voorburg. De Romeinenles wordt aangeboden door het museum. Vrijwel alle scholen uit de gemeente Leidschendam-Voorburg maken gebruik van het aanbod. Dat betekent dat honderden leerlingen jaarlijks het museum bezoeken. In 2017 maakte ook de nieuwe beeldenroute voor scholieren deel uit van het aanbod.

De educatielessen voor basisscholen worden gegeven door educatievrijwilligers van het museum. Zij werden opgeleid en bijgestaan door de educatiemedewerker. Omdat er vacatures waren, is er opnieuw actief gezocht naar nieuwe educatievrijwilligers.

Workshops

Van oudsher organiseert Museum Swaensteyn activiteiten voor jong en oud over de Romeinen in Voorburg. Zo ook in het verslagjaar. Op zaterdag 29 april ging de nationale Romeinenweek van start. Tot en met zondag 7 mei waren er door het gehele land verschillende activiteiten rondom de Romeinen, zo ook in Museum Swaensteyn.

Tijdens de Romeinenweek konden kinderen gratis het speurboekje 'Terug naar de Romeinen' ophalen aan de kassa van het museum. Daarnaast konden zij de mooiste Romeinse kleurplaten kleuren en het "100% Romeins? Wie was het – spel" meekrijgen. Ook het boekje "Voorburg in de Romeinse Tijd" was gratis op te halen. Op zondag 7 mei vond een familieworkshop met Romeinse spelletjes plaats. Van de aangeboden activiteiten werd ruim gebruik gemaakt.

Evenementen

Drie eeuwen Oranje in Voorburg

Op donderdagen in juli en augustus bood Museum Swaensteyn in samenwerking met Huygens' Hofwijck en De Ooievaart een nieuw arrangement aan voor Oranjeliefhebbers: 'Drie eeuwen Oranje in Voorburg. Van Constantijn tot Marianne'.

Gedurende drie opeenvolgende eeuwen heeft een deel van de geschiedenis van het Huis Oranje-Nassau zich afgespeeld in Voorburg. Van Constantijn Huygens' Hofwijck, via de voormalige buitenplaats Voorburg De Loo, tot aan de eigzinnige Prinses Marianne. In de Gouden Eeuw was Constantijn Huygens gedurende 62 jaar secretaris en raadsheer van de Oranjes. Met de boot vanuit Den Haag aangekomen op Hofwijck kon men kennismaken met zijn verhaal en leren over zijn sterke verbondenheid met Frederik Hendrik en de stadhouders Willem II en Willem III. Met de gids liep men vervolgens door het Huygenskwartier naar Museum Swaensteyn. Hier werd het verhaal verteld over de buitenplaats Voorburg De Loo van de 18e-eeuwse Hollandse stadhouders én over Prinses Marianne, de jongste dochter van Koning Willem I.

Voorburgse Rondgang

Op zaterdag 30 september vond voor de derde keer de Voorburgse Rondgang plaats, georganiseerd door o.a. de Kunstuitleen Voorburg, Galerie Brugman en Museum Swaensteyn. In de etalages en in de winkels in het Huygenskwartier waren kunstwerken te zien. Op straat stonden of zaten tientallen kunstenaars te tekenen en schilderen en verkochten ter plekke hun werk aan liefhebbers. De galeries en musea verzorgden gezamenlijk een programma met workshops, rondleidingen én muzikale optredens. Ook was er een sprookjesachtige 'lopende' theatervoorstelling met in de hoofdrollen Rembrandt van Rijn en Vincent van Gogh.

Haagse Museumnacht

Op zaterdag 21 oktober vond de Haagse Museumnacht plaats. In Museum Swaensteyn vonden diverse activiteiten plaats. Fotograaf Pan Sok verzorgde instaprondleidingen over de tentoonstelling '3x Zicht Op Zien' waarop naast zijn eigen theaterfotografie ook schilderijen van Stephanie Knage en pentekeningen van Eric Schneider getoond werden. Tevens waren er flitsrondleiding door de vaste collectie met verhalen over de Romeinen en Prinses Marianne. De workshop Freak Like Me?, die driemaal op de avond werd gegeven, was uiterst populair. Als dat je te actief was, kon je ook verkleed als 'Freak' op de foto, in de PhotoFreak-corner. Speciaal voor deze avond trad de actrice Anne-Claire van der Burg weer op als Prinses Marianne, ditmaal voor de korte voorstelling Marianne: Prinses of Freak?

Nationale Archeologiedagen

Op 13, 14 en 15 oktober vonden in Museum Swaensteyn verschillende activiteiten plaats in het kader van de Nationale Archeologiedagen. Zo was er een Romeinenworkshop, een Romeinenspel en hield de Archeologische Werkgroep Leidschendam-Voorburg een vondstenspreekuur.

Rondleidingen

In Museum Swaensteyn werden in 2017 verschillende rondleidingen gegeven door vrijwilligers en door de directie. Ook zijn er vanuit het museum stadsrondleidingen verzorgd.

Museumweek

Het museum participeerde in de landelijke Museumweek.

Cultureel zomerfestival

Huygens' Hofwijck en Museum Swaensteyn presenteerden zich eind augustus samen tijdens het Cultureel Zomerfestival. De stand werd bemand door vrijwilligers van beide musea.

Haagse Uutfestival

In september waren Museum Swaensteyn, Huygens' Hofwijck en het Erfgoedpodium vertegenwoordigd op dit festival met een dubbele kraam.

Open Monumentendag

Swaensteyn zette tijdens Open Monumentendag haar deuren open voor bezoekers. Open Monumentendag trok ruim vijfhonderd bezoekers naar het museum.

Cursussen kunstgeschiedenis

Saskia Gras en Lucy Hoving verzorgden in het museum verschillende cursussen kunstgeschiedenis voor een grote groep belangstellenden.

Verhuur

Het in 2014 in het museum geïntroduceerde cultureel ondernemerschap werd in 2017 verder uitgebouwd. De inkomsten uit de zakelijke verhuur vormen een welkome aanvulling op de entreegelden en de gemeentelijke subsidie. De verhuur wordt vrijwel altijd gekoppeld aan een bezoek aan het museum of een rondleiding door het oude centrum van Voorburg. Zo levert het zakelijke bezoek extra museale bezoekers op.

Het Ondernemersfonds van het oude centrum van Voorburg is een van de vaste zakelijke huurders, evenals de gemeente. Het vernieuwde Swaensteyn is een uitstekende locatie voor dit soort bijeenkomsten. Een beamer en andere apparatuur is aanwezig.

De vrijwilligers van Swaensteyn spelen een belangrijke rol in de catering- en verhuuractiviteiten. Zij faciliteren de gebruikers.

5

Erfgoedpodium Leidschendam-Voorburg

Het Erfgoedpodium Leidschendam-Voorburg is in 2015 opgericht op initiatief van Museum Swaensteyn en de gemeente Leidschendam-Voorburg. Alle stichtingen en verenigingen die actief zijn op het gebied van erfgoed, geschiedenis en cultuur in onze gemeente zijn hierin verenigd. Deelnemers aan het Erfgoedpodium zijn: Houtzaagmolen De Salamander, Molen De Vlieger, Erfgoed Leidschendam, Stichting 'Mooi Voorburg', Historische Vereniging Voorburg, Bibliotheek aan de Vliet, Huygens' Hofwijck, Museum Swaensteyn, Gemeentearchief Leidschendam-Voorburg, Stichting Open Monumentendag Leidschendam-Voorburg, Archeologische Werkgroep Leidschendam-Voorburg, Oude Kerk Voorburg, Stichting Vrienden van het Carillon te Voorburg, Begraafplaats Wilsveen en Boerderij Essesteijn.

Uit de groep is een kerngroep samengesteld die de vergaderingen voorbereidt. Hierin hebben de volgende partijen zitting: Museum Swaensteyn, Huygens' Hofwijck, Houtzaagmolen De Salamander, Molen De Vlieger, Gemeentearchief Leidschendam-Voorburg.

Het Erfgoedpodium kwam in 2017 vijf keer bij elkaar voor overleg. Eind 2017 waren de volgende instellingen lid: Museum Swaensteyn, Huygens' Hofwijck, Houtzaagmolen De Salamander, Molen De Vlieger, Gemeentearchief Leidschendam-Voorburg, Erfgoed Leidschendam, Stichting Open Monumentendag, Historische Vereniging Voorburg, Archeologische Werkgroep Leidschendam-Voorburg, Stichting "Mooi Voorburg", Bibliotheek aan de Vliet, de Kortebaandraverij Stompwijk, Gemeente Leidschendam-Voorburg, Stichting Vrienden van het Carillon, Begraafplaats Wilsveen, Boerderij Essesteijn, Oude Kerk Voorburg.

Erfgoeddag: Schatten aan de Vliet

Het Erfgoedpodium organiseerde op zaterdag 8 april de tweede lokale Erfgoeddag. Alle erfgoedpartners werkten mee aan een mooi en verrassend programma, waarbij inwoners van Leidschendam-Voorburg en daarbuiten kennis konden maken met ons lokale erfgoed. Het was tevens de opening van het toeristische- en het vaarseizoen in Leidschendam-Voorburg, in samenwerking met de Samenwerkende Watersport Leidschendam-Voorburg en het MKB. Onder de titel 'Schaten aan de Vliet' was een afwisselend programma samengesteld voor jong en oud. Zo waren er tijdens de eerste Erfgoeddag onder meer stadswandelingen, rondleidingen, familieworkshops, schilderworkshops, tentoonstellingen en tochtjes op de Vliet.

Houtzaagmolen De Salamander, Museum Swaensteyn, Molen De Vlieger, Huygens' Hofwijck, Stichting 'Mooi Voorburg', Erfgoed Leidschendam en veel andere partners hebben die dag hun beste beentje voor. Zo kon men op Huygens' Hofwijck in de huid van Constantijn en Christiaan Huygens kruipen. In de Oude Kerk speelde het carillon en werden schilderworkshops gegeven. Bij Houtzaagmolen De Salamander was een

houtbewerkingsworkshop, Molen De Vlieger presenteerde een puzzelwandeling. En de Vereniging Erfgoed Leidschendam toonde een foto-expositie. Een historische bus én boten op de Vliet verbonden de verschillende locaties.

6

Romeinen aan de Vliet

In 2015 heeft de directie van Museum Swaensteyn een ambitieus project op de rails gezet: Romeinen aan de Vliet. Hierin gaat Museum Swaensteyn in samenwerking met de gemeente Leidschendam-Voorburg en de gemeente Voorschoten aan de slag om het volgende te realiseren:

- 1) Planontwikkeling voor een betere beleving van Forum Hadriani en het Kanaal van Corbulo;
- 2) Fysieke presentatie Forum Hadriani en Romeinen aan de Vliet in Museum Swaensteyn;
- 3) Website en digitale ontsluiting van archeologische informatie over de Romeinen in Leidschendam-Voorburg en Voorschoten voor een breed publiek.

In 2016 werd de subsidie hiervoor toegekend.

In het verslagjaar werd voor dit project overleg gevoerd met de verschillende partners. Voor de uitvoering van de werkzaamheden werd, in verband met de onzekerheid van een mogelijke verhuizing van Museum Swaensteyn naar Huize Swaensteyn, een half jaar uitstel aangevraagd en gekregen. Het project zal daarom in 2018 worden gerealiseerd.

7

Het Nieuwe Swaensteyn

In het verslagjaar werd een toekomstvisie voor het vastgesteld en vervolgens in tal van gremia gepresenteerd. Eind oktober vond een informeel overleg plaats met een afvaardiging van de gemeenteraad.

In de toekomstvisie worden duidelijke keuzes gemaakt met betrekking tot de toekomstvisie van het museum. Voor verdere informatie daarover zij verwezen naar de twee beleidstukken, de brochure 'Museum Swaensteyn naar Huize Swaensteyn. Geef het museum vleugels' en de 'Gids voor een museaal beleid in Leidschendam-Voorburg'.

8

Communicatie & PR

Het draagvlak voor het museum wordt gelukkig steeds groter. De niet aflatende stroom aan positieve publiciteit voor het museum in de plaatselijke en regionale pers heeft daar zeker aan bijgedragen. Er verschenen tientallen artikelen in onder meer AD/Haagsche Courant, De Telegraaf, De Voorburgse Courant/De Leidschendammer, Het Krantje en andere kranten. Ook was er veel aandacht voor het museum op de andere media. De nieuwe marketing en communicatiestrategie (overigens volledig gericht op free publicity) en de sterkere positionering van het museum hebben gewerkt. Er kwamen een nieuwe museumfolder, flyers, een tentoonstellingskrant en posters. Er werden filmpjes gemaakt in samenwerking met RTV Midvliet. Het museum heeft de band met het publiek en alle stakeholders geïntensiveerd en dat heeft resultaat opgeleverd. Door een actief communicatiebeleid, een persoonlijke aanpak en een breed netwerk binnen de journalistiek is het rendement heel hoog.

Website, Social Media en ICT

De nieuwe website van Museum Swaensteyn is geheel in 2016 vernieuwd. Deze ziet er aantrekkelijk uit en functioneert als een mooi visitekaartje voor het museum. De lokale VVV en het Erfgoedpodium hebben ook een plek gekregen op de website.

De vormgeving van de website is identiek aan die van Huygens' Hofwijck, met als onderscheid een andere signaalkleur.

De in 2015 geïnstalleerde nieuwe ICT functioneert prima. Omdat deze tegelijk is geïmplementeerd bij Museum Swaensteyn en Huygens' Hofwijck maakt ook dit de samenwerking overzichtelijker.

Museum Swaensteyn zet actief facebook en twitter in om de doelgroep te bereiken en te laten participeren. Deze social media zijn in 2015 vaker en gericht ingezet.

VVV-vestiging in Museum Swaensteyn

De VVV vestiging in Museum Swaensteyn functioneert prima. De vestiging biedt inwoners en toeristen informatie over de vele bezienswaardigheden in Voorburg, Leidschendam en omgeving. De VVV vestiging heeft een touchscreen waarmee bezoekers gemakkelijk hun weg kunnen vinden naar onder meer Huygens' Hofwijck, de molens, de Sluis en Stompwijk. Ook biedt de VVV folders en brochures over van alles wat er in de gemeente te doen is..

De in 2014 als toeristisch informatiepunt geopende service voorziet heel duidelijk in een behoefte. De activiteiten worden dan ook gestaag uitgebreid. Het probleem dat de VVV alleen toegankelijk was tijdens openingsuren van het museum is deels opgelost door bezoekers actief te wijzen op de mogelijkheid om buiten openingsuren maar binnen kantooruren van het museum toch aan te bellen. De aanwezige vrijwilliger of medewerker verricht dan de dienstverlening. Desondanks blijven we streven naar een verruiming van de openingsuren van het museum, maar dat is alleen mogelijk bij een toename van het aantal vrijwilligers.

Relatiemanagement en samenwerking

Museum Swaensteyn heeft de banden met verschillende (culturele) instellingen en organisaties aangehaald. Swaensteyn werkt samen met tal van culturele en niet-culturele organisaties, zoals de media, het bedrijfsleven, de fondsen, de gemeente en scholen. Het museum wil graag een verbindende rol spelen in kunst- en culturele leven in Leidschendam-Voorburg.

De directie van het museum participeert in meerdere overlegorganen van de provincie Zuid-Holland

9

Mensen en organisatie

Museum Swaensteyn zou niet kunnen functioneren op de manier waarop het doet zonder de belangloze, enthousiaste en vooral betrokken wijze waarop de vrijwilligers zich inzetten voor het museum. In het verslagjaar was dit wederom het geval. Wij, bestuur en directie, willen hen daarvoor op deze plek onze dank betuigen.

Bestuur

Het bestuur van de Stichting Museum Swaensteyn bestaat eind 2017 uit:

Wang Choy, voorzitter

Guido Bennebroek, vice-voorzitter

Gilbert Croqué, penningmeester

Agnes Jelsma-De Boer, secretaris

Rik van Koetsveld, lid

Het bestuur vergaderde in het verslagjaar zesmaal.

Governance Code Cultuur

Museum Swaensteyn hanteert de Governance Code Cultuur. De Governance Code Cultuur is een instrument voor goed bestuur en toezicht in de cultuursector.

Personeel

De staf bestaat eind 2017 uit:

drs. Peter van der Ploeg, directeur (0,3 fte)

drs. Karlien Ritter, hoofd museale zaken (1 fte)

Femke Overdijk, conservator (1 fte)

Tanja Pulles, administratief medewerker (0,2 fte)

Janneke van Wijk, educatief medewerker (0,15 fte)

Alle functies worden gedeeld met Huygens' Hofwijck

Vrijwilligers

De bijna 50 vrijwilligers van Museum Swaensteyn vormen een belangrijk deel van het kapitaal van het museum. Zij draaien kassadiensten, begeleiden ontvangsten, geven lessen aan leerlingen en klussen in het museum. Museum Swaensteyn beschikt over een vrijwilligersbeleid en een vrijwilligersstatuut. De vrijwilligers ontvangen geen betaling of onkostenvergoeding voor hun werk, wel kunnen zij deel nemen aan cursussen en zijn er informatieve bijeenkomsten die worden afgesloten met een drankje. Ook ontvingen de vrijwilligers dit jaar een kerstpakket en was er het jaarlijkse uitje. De directie bedankte daar de vrijwilligers voor hun enorme inzet, betrokkenheid en enthousiasme. Zonder de vrijwilligers is het niet mogelijk om Museum Swaensteyn te laten draaien.

In het verslagjaar vonden zeven vrijwilligersbijeenkomsten plaats, waarop bestuur en directie de vrijwilligers informeerden

Aan het eind van het verslagjaar maakten de volgende vrijwilligers deel uit van het team:

Henk Appeldooren
Rob Barnhoorn
Loes Beuk
Jan Bierhuis
Clara Brakel
Hans Brandhorst
Anja de Bruijn
Anne-Claire van der Burg
Ardi Dieleman
Robert Egeter van Kuijck
Yvonne Fricke-Assche
Liesbeth Hout- van der Neut
Fia Jungschläger
Helen Kokshoorn
Frank Koning
Els Kuiper
Hetty Matthiesen
Riet Meulenbroek
Gerard Meulenbroek
Jaap van Oostveen
Inge Ruiten
Marion Rusman
Ingrid Schaafsma
Lilian Schipper
Frans Schoevaars
Mieke Schuijt
Annika Secker
Marina Sniijders- van Eijk
Henneke van der Spek
Hannie Straver-Allard
Auke Tuizenga
Rob van Veen
Martin Verschoor
Jan de Vries
Otto Werner
Iet Wijbenga Crane
Jolanda Zonderop
Thea van Zwieteren

Gebouw

Na de grote verbouwing in 2013 en de kleinere aanpassingen in 2014 is er in het verslagjaar uitsluitend lopend onderhoud gepleegd door de groep technische vrijwilligers. In opdracht van de gemeente is zijn meerdere keren reparaties uitgevoerd om lekkages aan de ramen op de eerste verdieping en in de Tuinzaal te verhelpen.

De staat van het dak baart nog steeds zorgen. Bij hevige regenval lekt het op de zolder.

Giften aan Museum Swaensteyn

Museum Swaensteyn en de Stichting Museum Swaensteyn zijn door de Belastingdienst aangemerkt als Culturele Algemeen Nut Beogende Instelling (Culturele ANBI). Giften, legaten of erfstellingen zijn voor Museum Swaensteyn vrij van schenk- en erfbelasting.

Sponsors en fondsen Museum Swaensteyn

Het museum ontving in 20167 subsidie van de gemeente Leidschendam-Voorburg. Deze subsidie vormt de basis voor de exploitatie van het museum.

Daarnaast ontvangt het museum inkomsten uit de donaties van de donateurs van het Museum. Wij zijn de donateurs zeer erkentelijk voor hun structurele en incidentele bijdragen.

Museum Swaensteyn

Adres

Herenstraat 101

2271 CC Voorburg

tel: 070 386 1673

info@swaensteyn.nl

www.swaensteyn.nl

Of volg ons via facebook en twitter

Donateurschap

Het donateurschap van Museum Swaensteyn bedraagt tenminste € 35,- per jaar. Aanmelden als donateur kan via www.swaensteyn.nl

Openingstijden

Woensdag, donderdag, vrijdag, zaterdag en zondag van 13:00 uur tot 17:00 uur.

Alle feestdagen gesloten.

Toegangsprijzen

Volwassenen € 6,-

Kinderen van 6 t/m 18 jaar € 3,-

CJP € 3,-

Ooievaarspas € 3,-

Museumkaart gratis

Donateurs gratis

Bereikbaarheid

Museum Swaensteyn is uitstekend bereikbaar met de auto of met het openbaar vervoer.

Museum Swaensteyn ligt 300 meter van Station Voorburg. Parkeren kan onder het viaduct aan het Stationsplein.

JAARREKENING

Balans per 31 december 2017

Winst-en-verliesrekening over 2017

Kasstroomoverzicht 2017

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Toelichting op de balans per 31 december 2017

Toelichting op de winst-en-verliesrekening over 2017

Stichting Historisch Museum Leidschendam-Voorburg te Voorburg

1 BALANS PER 31 DECEMBER 2017
(na resultaatbestemming)

	31 december 2017	31 december 2016
	€	€
ACTIVA		
Vlottende activa		
Vorraden	(2) 6.912	4.519
Vorderingen	(3) 44.172	10.893
Liquide middelen	(4) 55.667	79.266
	<hr/> 106.751	<hr/> 94.678
TOTAAL ACTIVA	<hr/> <hr/> 106.751	<hr/> <hr/> 94.678

	31 december 2017	31 december 2016
	€	€
PASSIVA		
Stichtingsvermogen	(5)	
Overige reserves	6.202	5.989
Kortlopende schulden	(6)	
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	3.224	3.262
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen	8.161	5.266
Overlopende passiva	89.164	80.161
	<u>100.549</u>	<u>88.689</u>
TOTAAL PASSIVA	<u><u>106.751</u></u>	<u><u>94.678</u></u>

2 BATEN EN LASTEN OVER 2017

		<u>2017</u>	<u>2016</u>
		€	€
Baten	(7)	262.474	246.188
		<u>262.474</u>	<u>246.188</u>
Kosten			
Personeelskosten	(8)	116.146	105.603
Overige bedrijfskosten	(9)	145.662	137.425
		<u>261.808</u>	<u>243.028</u>
Bedrijfsresultaat		666	3.160
Financiële baten en lasten	(10)	-453	-558
Resultaat		213	2.602
Belastingen		-	-
Resultaat		<u><u>213</u></u>	<u><u>2.602</u></u>

3 KASSTROOMOVERZICHT 2017

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

	2017		2016	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Bedrijfsresultaat	666		3.160	
Aanpassingen voor:				
Veranderingen in het werkkapitaal:				
Mutatie voorraden	-2.393		-3.019	
Mutatie vorderingen	-33.279		48.716	
Mutatie kortlopende schulden (exclusief kortlopend deel van de langlopende schulden)	11.860		16.643	
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		-23.146		65.500
Rentelasten		-453		-558
Kasstroom uit operationele activiteiten		-23.599		64.942
		-23.599		64.942

Samenstelling geldmiddelen

	2017		2016	
	€	€	€	€
Geldmiddelen per 1 januari		79.266		14.324
Mutatie liquide middelen		-23.599		64.942
Geldmiddelen per 31 december		55.667		79.266

4 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

ALGEMEEN

Activiteiten

De activiteiten van Stichting Historisch Museum Leidschendam-Voorburg (geregistreerd onder KvK-nummer 27322166), statutair gevestigd te Voorburg bestaat voornamelijk uit:
Het oprichten, in stand houden en beheren van een museum.

Vestigingsadres

Stichting Historisch Museum Leidschendam-Voorburg (geregistreerd onder KvK-nummer 27322166) is feitelijk gevestigd op Herenstraat 101 te Voorburg.

ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN DE JAARREKENING

De jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen voor kleine organisaties-zonder-winststreven zoals opgenomen onder C1 in de de richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor kleine rechtspersonen.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva gewaardeerd volgens het kostprijsmodel.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Vorraden

Vorraden grond- en hulpstoffen en handelsgoederen worden gewaardeerd tegen verkrijgings-prijs of lagere netto-opbrengstwaarde. Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordeling van de voorraden.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Daar waar geen sprake is van (dis)agio en transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde.

GRONDSLAGEN VOOR RESULTAATBEPALING

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en verrichte diensten enerzijds, en anderzijds de kosten en andere lasten van het jaar, gewaardeerd tegen historische kostprijzen.

Resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de netto-omzet en de kosten en andere lasten van het verslagjaar met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen.

Winsten zijn verantwoord in het jaar waarin de goederen zijn geleverd c.q. de diensten zijn verricht.

Verliezen welke hun oorsprong vinden in het boekjaar zijn in aanmerking genomen zodra deze voorzienbaar zijn.

Baten

De baten bestaan uit in het boekjaar ontvangen subsidie, sponsoring, donaties en opbrengsten uit museumactiviteiten.

Financiële baten en lasten

De rentebaten en -lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende rente-opbrengsten en -lasten van uitgegeven en ontvangen leningen.

Belastingen

De vennootschapsbelasting wordt berekend tegen het geldende tarief over het resultaat van het boekjaar, waarbij rekening wordt gehouden met permanente verschillen tussen de winstberekening volgens de jaarrekening en de fiscale winstberekening, en waarbij actieve belastinglatenties (indien van toepassing) slechts worden gewaardeerd voor zover de realisatie daarvan waarschijnlijk is.

5 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

ACTIVA

VASTE ACTIVA

1. Materiële vaste activa

VLOTTENDE ACTIVA

2. Voorraden

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
3. Vorderingen		
Handelsdebiteuren	12.239	2.766
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen	4.266	4.217
Overige vorderingen en overlopende activa	27.667	3.910
	<u>44.172</u>	<u>10.893</u>
Handelsdebiteuren		
Debiteuren	<u>12.239</u>	<u>2.766</u>
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen		
Omzetbelasting	<u>4.266</u>	<u>4.217</u>
Overige vorderingen		
Nog te ontvangen subsidies en sponsoring	22.000	1.500
Nog te ontvangen Museum jaarkaart	4.280	2.339
Vooruitbetaalde kosten	1.387	64
Rente	-	7
	<u>27.667</u>	<u>3.910</u>

Onder de opgenomen vorderingen bevinden zich geen posten met een looptijd langer dan één jaar.

4. Liquide middelen

Stichting Historisch Museum Leidschendam-Voorburg te Voorburg

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. De per 31 december 2017 aanwezige liquide middelen bestaan voor een bedrag van € 25.000,-- uit vooruitontvangen subsidie. Dit bedrag is niet vrij besteedbaar maar bestemd ten behoeve van de betreffende projecten die met de subsidiegevers zijn overeengekomen. De overige liquide middelen staan de stichting ter vrije beschikking.

PASSIVA

5. Stichtingsvermogen

	2017	2016
	€	€
Overige reserves		
Stand per 1 januari	5.989	3.387
Resultaatbestemming boekjaar	213	2.602
Stand per 31 december	<u>6.202</u>	<u>5.989</u>

Het hierboven gepresenteerde eigen vermogen staat ter vrije besteding aan het museum.

6. Kortlopende schulden

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
Schulden aan leveranciers en handelskredieten		
Crediteuren	<u>3.224</u>	<u>3.262</u>
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonheffing	6.853	4.183
Pensioenen	1.308	1.083
	<u>8.161</u>	<u>5.266</u>
Overlopende passiva		
Vakantiegeld	4.899	3.119
Vakantiedagen	4.230	-
Accountantskosten	4.240	3.200
Nettoloon	-	574
Vooruit ontvangen subsidie	25.000	72.180
Nog te betalen kosten	870	-
Naverrekening pensioenpremie	-	1.028
Automatiseringskosten	-	60
Overloop projecten	49.925	-
	<u>89.164</u>	<u>80.161</u>

Onder de opgenomen schulden bevinden zich geen posten met een looptijd langer dan één jaar.

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN ACTIVA EN VERPLICHTINGEN

Er is een jaarlijkse huurverplichting ad € 40.956,--. Daarnaast is er sprake van een contractuele verplichting voor het afnemen van ICT-diensten bij de organisatie Telemos international group van ruim € 7.500,-- per jaar

Er is verder geen sprake van relevante niet in de balans opgenomen verplichtingen.

6 TOELICHTING OP DE BATEN EN LASTEN OVER 2017

	2017	2016
	€	€
7. Baten		
Subsidie t.b.v. reguliere exploitatie	127.859	139.030
Subsidie t.b.v. educatie	12.500	12.500
Aanvullende subsidie t.b.v. exploitatie	42.500	-
Overige subsidie	98.780	61.120
	<u>281.639</u>	<u>212.650</u>
Verhuuropbrengsten	3.164	4.365
Entreegelden	13.072	10.305
Verkopen	9.740	7.836
Educatie	1.655	1.407
Donateurs	3.129	9.625
	<u>30.760</u>	<u>33.538</u>
Overloop projecten naar 2018	-49.925	-
	<u>262.474</u>	<u>246.188</u>

Een bedrag van ruim € 125.000,-- betreft een subsidie met een structureel karakter. Deze subsidie wordt verstrekt door de gemeente Leidschendam-Voorburg met name ten behoeve van het instandhouden van het museum. De overige ontvangen subsidiegelden hebben een incidenteel karakter.

8. Personeelskosten

Lonen en salarissen	79.624	72.966
Sociale lasten	16.551	14.582
Pensioenlasten	11.359	10.585
Bestuurskosten	627	217
Overige personeelskosten	7.985	7.253
	<u>116.146</u>	<u>105.603</u>
<i>Lonen en salarissen</i>		
Bruto lonen	95.438	76.655
Vakantiegeld	7.109	5.915
Bijzondere beloning	1.525	1.409
	<u>104.072</u>	<u>83.979</u>
Doorbelaste personeelskosten	-24.448	-11.013
	<u>79.624</u>	<u>72.966</u>

	2017	2016
	€	€
<i>Overige personeelskosten</i>		
Reiskosten	187	29
Opleidingskosten	783	1.025
Overige personeelskosten	1.577	1.975
Kosten vrijwilligers	5.438	4.224
	<u>7.985</u>	<u>7.253</u>

In 2017 waren er 41 vrijwilligers actief.

Personeelsleden

Bij de vennootschap waren in 2017 gemiddeld 2 personeelsleden werkzaam, berekend op fulltimebasis (2016: 2).

9. Overige bedrijfskosten

Huisvestingskosten	58.256	59.122
Kantoorkosten	27.295	26.678
Museale kosten	60.111	51.625
	<u>145.662</u>	<u>137.425</u>

Huisvestingskosten

Huur onroerende zaak	40.956	40.928
Gas water licht	5.127	5.194
Onroerend zaakbelasting	1.051	554
Schoonmaakkosten	3.478	3.590
Beveiliging	2.588	3.003
Herinrichting permanente presentatie	5.034	-
Overige kosten	22	5.853
	<u>58.256</u>	<u>59.122</u>

Stichting Historisch Museum Leidschendam-Voorburg te Voorburg

	2017	2016
	€	€
<i>Kantoorkosten</i>		
Kantoorbehoeften	1.332	2.182
Drukwerk	-	575
Onderhoud inventaris	262	474
Lease kantoorapparatuur	600	600
Automatiseringskosten	7.339	7.736
Telefoon	558	542
Porti	318	315
Contributies en abonnementen	3.998	2.628
Verzekering	3.713	3.713
Kantinekosten	174	215
Administratiekosten	2.386	2.628
Accountantskosten	4.645	5.070
Kantoorkosten overig	1.970	-
	<u>27.295</u>	<u>26.678</u>
<i>Museale kosten</i>		
Reclame- en advertentiekosten	27.200	21.885
Representatiekosten	127	711
Inhuur t.b.v. educatie	9.418	4.795
Tentoonstellingen	22.692	17.256
Educatie	509	6.978
Conservering	165	-
	<u>60.111</u>	<u>51.625</u>
10. Financiële baten en lasten		
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	-	45
Rentelasten en soortgelijke kosten	-453	-603
	<u>-453</u>	<u>-558</u>
<i>Rentelasten en soortgelijke kosten</i>		
Bankkosten	-453	-438
Overige rentelasten	-	-165
	<u>-453</u>	<u>-603</u>

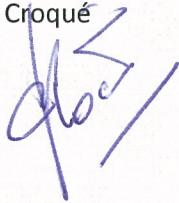
Ondertekening van de jaarrekening

Opmaak jaarrekening

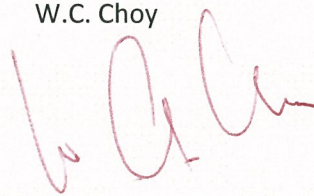
De jaarrekening is aldus opgemaakt door het bestuur.

Voorburg, 13 maart 2018

G.F.V. Croqué

W.C. Choy

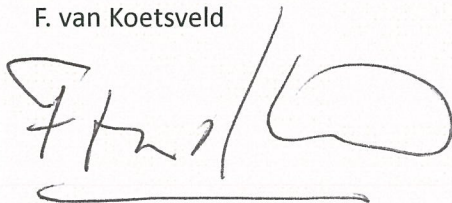
G.J.T. Bennebroek

A. Jelsma - De Boer

F. van Koetsveld

OVERIGE GEGEVENS

1 Statutaire regeling vermogenstoestand

Op grond van artikel 13 van de statuten is het bestuur van de stichting verplicht van de vermogenstoestand van de stichting op zodanige wijze een administratie te voeren dat te allen tijde de rechten en verplichtingen van de stichting kunnen worden gekend.

2 Bestemming van de winst 2017

Het bestuur stelt voor om de winst over 2017 ad € 213 toe te voegen aan de overige reserves. Dit voorstel is reeds in de jaarrekening verwerkt.

3 Beoordelingsverklaring

De door de onafhankelijke accountant afgegeven beoordelingsverklaring is opgenomen onder bijlage 2.

BIJLAGEN

1. Begroting 2017

Omschrijving

Subsidie gemeente Voorburg	156.530
Subsidie gemeente Educatie	12.500
Sponsoring en projectsubsidie	
Secretariaat	12.500
VVV	<u>1.600</u>
Subsidie	183.130
Opbrengst donateurs	<u>5.000</u>
Donaties en bijdragen	5.000
Subsidie en donaties	188.130

Omschrijving

Salarissen	86.460
Vakantiegeld	6.917
Sociale lasten	
Pensioen	23.344
Personeelskosten secretariaat	<u>-27.578</u>
Salarissen, sociale lasten en pensioenpremie	89.143
Overige personeelskosten	17.000
Huisvestingskosten	61.000
Bedrijfskosten	1.000
Kantoorkosten	3.500
Museale activiteiten	16.730
Algemene kosten	6.500
Afschrijvingskosten	0
Exploitatie	194.873
Inkopen	1.500
Opbrengsten	-10.000
Museum activiteiten	-8.500
Diverse baten en lasten	0
Recapitulatie	
Subsidie en donaties	188.130
Exploitatie	-194.873
Museum activiteiten	8.500
Diverse baten en lasten	<u>0</u>
Resultaat	<u>1.757</u>

Aan het bestuur van
Stichting Historisch Museum Leidschendam-Voorburg
Herenstraat 101
2271 CC Voorburg

<i>Kenmerk</i>	<i>Behandeld door</i>	<i>Datum</i>
7073060	MdJ/MW	13 maart 2018

Geacht Bestuur,

Hierbij brengen wij verslag uit over boekjaar 2017 met betrekking tot uw stichting.

1 OPDRACHT

Ingevolge uw opdracht hebben wij de jaarrekening 2017 van uw stichting, waarin begrepen de balans met tellingen van € 106.751 en de winst-en-verliesrekening sluitende met een positief resultaat van € 213 beoordeeld.

2 BEOORDELINGSVERKLARING

Opdracht

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2017 van Stichting Historisch Museum Leidschendam-Voorburg te Voorburg beoordeeld. Het bestuur van Stichting Historisch Museum Leidschendam-Voorburg is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening in overeenstemming met de bepalingen voor kleine organisaties-zonder-winststreven zoals opgenomen onder C1 in de richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor kleine rechtspersonen. Het is onze verantwoordelijkheid een beoordelingsverklaring inzake de jaarrekening te verstrekken.

Werkzaamheden

Wij hebben onze beoordeling verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder Standaard 2400 "Opdrachten tot het beoordelen van financiële overzichten". De in dit kader uitgevoerde werkzaamheden bestonden in hoofdzaak uit het inwinnen van inlichtingen bij functionarissen van de besloten vennootschap en het uitvoeren van cijferanalyses met betrekking tot de financiële gegevens.

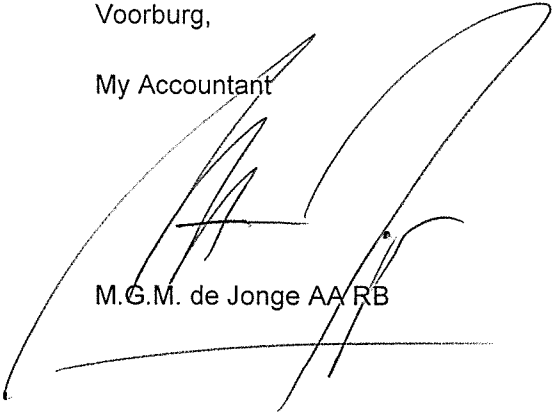
Door de aard en de omvang van onze werkzaamheden kunnen deze slechts resulteren in een beperkte mate van zekerheid omtrent de getrouwheid van de jaarrekening. Deze mate van zekerheid is lager dan die welke aan een controleverklaring kan worden ontleend.

Conclusie

Op grond van onze beoordeling is ons niets gebleken op basis waarvan wij zouden moeten concluderen dat de jaarrekening geen getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Historisch Museum Leidschendam-Voorburg per 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de bepalingen voor kleine organisaties-onder-winststreven zoals opgenomen onder C1 in de richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor kleine rechtspersonen.

Voorburg,

My Accountant

M.G.M. de Jonge AA RB